

مطالعه کارایی عوامل اجتماعی بر میزان همکاری شهروندان در مدیریت امور شهری (مطالعه موردی شهر اصفهان)

محمدحسین سرائی^{۱*}، سمیه احمدی نژاد^۲، سید محمدحسینی پور هدش^۳

۱- دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه یزد، Msaraei@yazd.ac.ir

۲- دانشجوی دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، So_ahmadinejad@yahoo.com

۳- کارشناس ارشد برنامه‌ریزی شهری، Saya.hedesh@gmail.com

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی کارایی عوامل اجتماعی بر میزان همکاری شهروندان در مدیریت امور شهری شهر اصفهان انجام شده است. این پژوهش از نوع توصیفی همبستگی بود. گروه نمونه از بین شهروندان اصفهانی در سال ۱۳۹۷ انتخاب شد؛ بدین صورت که در مناطق ۱۵ گانه شهر اصفهان تعداد ۳۸۴ نفر از زنان و مردان به صورت تصادفی انتخاب شدند. پرسشنامه محقق ساخته به عنوان ابزار پژوهش در اختیار شرکت کنندگان قرار گرفت. جهت ارزیابی هدف پژوهش از آزمون آماری تحلیل رگرسیون استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که، عضویت در گروه‌های ثانویه و داوطلبانه به میزان ۰/۲۶، انسجام اجتماعی به میزان ۰/۱۴، اعتماد اجتماعی به میزان ۰/۳۲، احساس بی رغبتی و بی قدرتی سیاسی به میزان ۰/۱۳ و پایگاه اجتماعی- اقتصادی شهروندان به میزان ۰/۲۲ میزان مشارکت‌های مردمی در امور شهری را پیش بینی می‌کند؛ بنابراین این عوامل بر میزان مشارکت در امور شهری شهروندان تأثیر معناداری دارند.

واژه‌های کلیدی: عوامل اجتماعی، انسجام اجتماعی، اعتماد اجتماعی، مدیریت امور شهری، همکاری شهروندان

۱- بیان مساله

امروزه، پیشرفت روز افزون جوامع، مفهوم مشارکت را به تمامی عرصه‌های زندگی اجتماعی بسط داده است. مشارکت در جامعه باز براساس تصمیمات شخصی، آگاهانه و داوطلبانه صورت می‌گیرد [۱].

یکی از الزامات زندگی شهری مشارکت است و هنگامی تحقق می‌یابد که شهروندان از حالت زندگی فردی درآمد و با احساس مسئولیت جمعی به شهروند بدل شوند. برای پاسخگویی به نیازهای توسعه شهری و توجه به سهم آیندگان، به ناچار باید اداره امور زندگی شهری بر مبنای الگوی مشارکت هدفمند، آگاهانه و داوطلبانه شهروندان برنامه‌ریزی شود. مشارکت اجتماعی به دلایل گوناگون تاریخی و فرهنگی دارای تناقضی ریشه دار است. این تناقض نشان می‌دهد که ایرانیان در عرصه‌های غیررسمی و خصوصی سخت مشارکت جو بوده‌اند، ولی در عرصه‌های رسمی، مشارکت جو نیستند. این نکته معنای فنی و تخصصی مشارکت اجتماعی را با خصایص داوطلبانه بودن، هدفمند بودن، آزادی انتخاب و ... پیچیده می‌کند که این پیچیدگی بیانگر وجود جنبه‌ها و الزاماتی است که در مشارکت شهروندی در حوزه‌های فضایی، اجتماعی، فرهنگی باید شناسایی شوند. اهم این جنبه‌ها عبارتند از جنبه فضایی - کالبدی شهر به معنای تعداد، تراکم، ترکیب و طرز پراکندگی جمعیت، فضای شهر و اصول تمایز قسمتهای مختلف شهر و تأثیر آن بر زندگی اجتماعی افراد و گروه‌ها، جنبه اجتماعی شهر به معنای سازمانهای اجتماعی پیچیده از تجمع افراد مشتمل بر گروههای خانواده، طبقات اجتماعی، کارگاه‌ها و کارخانه